

GEMEENTE EEMNES

RAADSVORSTEL nr. 2019/

De Gemeenteraad van Eemnes

Onderwerp	:	Onderzoek "Inzicht in de energietransitie binnen de BEL-Gemeenten"
Geheim of openbaar	:	Openbaar
Raadsvergadering d.d.	:	28 september 2020
Behandeling in	:	Commissie Bestuur, Samenleving Middelen d.d. 14 september 2020
Vorbereid door	:	Rekenkamercommissie Eemnes

18 mei 2020

BESLUIT IS:

De aanbevelingen zoals geformuleerd in het rapport "Inzicht in de energietransitie binnen de BEL- gemeenten" en de oplegger over te nemen, te weten:

Voor het onderdeel *beleidsmonitoring*

- afspraken maken met het college over de informatievoorziening over concrete projecten.

het college opdragen:

Voor het onderdeel *beleidsbeschrijving*

- Alle hoofddoelen van de BEL-gemeenten zijn te koppelen aan data uit de Klimaatmonitor. Formuleer ook elk subdoel zodanig dat er een indicator aan te koppelen is. De waarde van de indicator is idealiter met behulp van openbare bronnen, zoals de Klimaatmonitor, te meten of te berekenen.
- Vermeld deze indicator in toekomstige rapportages bij ieder (sub)doel, alsmede de bron waarin de data voor deze indicator te vinden zijn.

Voor het onderdeel *onderbouwing van het beleid*

- Zorg voor een verdere concretisering van de output.
- Vermeld in beleidsstukken de gehanteerde bronnen altijd volledig. Dit geeft inzicht in de mate van zekerheid die toegeschreven kan worden aan de verschillende schattingen en zorgt voor meer transparantie.
- Besteed extra aandacht aan de onzekerheidsmarges van de gerapporteerde getallen door een bandbreedte rond de gepresenteerde cijfers te geven en zo te voorkomen dat een te positief beeld van de effectiviteit van het beleid ontstaat.
- Monitor de effectiviteit van de thans voorziene maatregelen op het terrein van de productie van hernieuwbare energie goed en evalueer de voortgang van het energietransitiebeleid periodiek.
- Beargumenteer bij elke maatregel waarom hier een rol voor de overheid is weggelegd en waarom het gekozen beleidsinstrument passend is om marktfalen op te lossen. Kijk hierbij ook naar factoren die het gedrag van burgers en bedrijven op het terrein van duurzaamheid in positieve richting kunnen beïnvloeden.

Voor het onderdeel *beleidsmonitoring*

- Neem de tabel met de optelling van de resultaten van individuele maatregelen tot de gestelde beleidsdoelen (zie Bijlage C) op in de voortgangsrapportages. Op deze manier wordt duidelijk of de (verwachte) realisatie achterloopt op de doelstelling van het beleid. Maak op basis daarvan zichtbaar welke acties nodig zijn om de gestelde doelen te behalen.

GEMEENTE EEMNES

- Houd rekening met de vertraagde beschikbaarheid van realisatiegegevens uit de Klimaatmonitor. Deze gegevens komen soms pas na 1,5 à 2 jaar beschikbaar waardoor beleid niet tijdig bijgestuurd kan worden. Gebruik eventueel aanvullende indicatoren op basis van andere databronnen om trendbreuken tijdig te kunnen signaleren. Welke databronnen hiervoor geschikt zijn, zal van geval tot geval moeten worden bekeken.
 - Signaleer tijdig de risico's en kansen vanwege de impact van de Regionale Energiestrategie op het energietransitiebeleid van de BEL-gemeenten en onderneem actie als dat nodig blijkt.
 - Maak afspraken met het college over de informatievoorziening over concrete projecten.
- Gemeente-specifieke aanbevelingen over de formulering van subdoelen*
- Neem in het beleidsplan van Eemnes, net als in Blaricum en Laren, een overzicht op van de begrote middelen voor de uitvoeringskosten van het energiebeleid.
 - De hoofddoelen en subdoelen A.3, B.1 en B.2 (zie tabel D.2) zijn rechtstreeks aan indicatoren in de Klimaatmonitor te koppelen. Vermeld bij de subdoelen A.1; "50% van de koopwoningen (bijna) nul op de meter in 2030", A.2; "Alle huurhuizen gemiddeld nul op de meter in 2027", B.3; "Zwart afvalwater 100% vergist" en C.1; "Ca. 1.700 woningen van het aardgas af in 2030" de betreffende bron.
 - Een andere optie is om de subdoelen aan te passen, zodat zij aansluiten bij data in de Klimaatmonitor. De subdoelen A.1 en A.2 gaan over 'nul op de meter' woningen. Dit is een lastig te meten concept, omdat dit over zowel de opwekking van hernieuwbare energie als over de uitstoot van de woningen gaat. Door in de subdoelen onderscheid te maken tussen CO₂-uitstoot of energiegebruik en de opwekking van hernieuwbare energie, kunnen de subdoelen beter worden gemonitord.

Inleiding

De energietransitie is een actueel en veelomvattend onderwerp voor elke gemeente. Dit geldt zowel voor de uitvoering van het beleid door het college als voor de controle op het beleid door de gemeenteraad. Het realiseren van de energietransitie gaat gepaard met ambitieuze doelstellingen, die bereikt moeten worden met innovatief en complex beleid waarvan de gevolgen moeilijk te overzien zijn.

Doel

De taak die gemeenteraden op het vlak van de energietransitie hebben, is om duidelijke kaders te stellen en ervoor te zorgen dat ze voldoende inzicht hebben in het beleid en de uitvoering daarvan om hun controlerende taak goed uit te kunnen voeren. De rekenkamer wil hieraan een bijdrage leveren door onderzoek te doen naar de doeltreffend- en doelmatigheid van het beleid

Toelichting besluit

De Rekenkamer BEL heeft voor de realisering van het doel zich de volgende onderzoeksvragen gesteld.

1. Hoe effectief is het energietransitiebeleid van de BEL-gemeenten voor wat betreft:
 - a. het halen van doelstellingen?
 - b. de mate waarin verschillende maatschappelijke geledingen - zoals inwoners, bedrijven, gemeente - verzekerd zijn van toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie?
 - c. de mate waarin verschillende maatschappelijke geledingen - zoals inwoners, bedrijven, gemeente - (kunnen) bijdragen aan de CO₂-reductie?
2. Hoe doelmatig is het energietransitiebeleid van de BEL-gemeenten voor wat betreft inzet van mensen, middelen en gebruikte instrumenten?

GEMEENTE EEMNES

3. Welke risico's signaleren de gemeenten voor het welslagen van de transitie (denk bijvoorbeeld aan externe factoren, draagvlak bij inwoners en bedrijven, dichtdraaien gaskraan)?
 4. Welke maatregelen treffen de gemeenten om tegen te gaan dat de risico's zich voordoen en houden ze hierbij ook rekening met de nu bekende risico's vanwege de klimaatverandering?
 5. Wordt de raad van elke gemeente voldoende geïnformeerd om te kunnen controleren of de sturing aan de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de energietransitie toereikend is?
 6. Tot welke conclusies en aanbevelingen leiden de antwoorden op bovenstaande vragen?
- In het rapport zijn deze vragen beantwoord.

Wat is het vastgestelde wettelijk- en beleidskader?

"Verordening op de Rekenkamercommissie gemeente Laren 2011"; het "Reglement van orde" en het "Kwaliteitsdocument".

Relatie BEL-gemeenten en de BEL Combinatie

Dit rekenkameronderzoek heeft betrekking op de drie BEL-gemeenten.

Kanttekeningen

--

Welke financiële middelen zijn met het besluit gemoeid?

Het onderzoek is uitgevoerd ten laste van het rekenkamerbudget.

Uitvoering

De rekenkamer zal indien de aanbevelingen worden overgenomen, na verloop van tijd nagaan wat er met de aanbevelingen is gebeurd. Dit zal worden gerapporteerd aan de raden van de BEL-gemeenten.

Communicatie

De rapportage wordt gepubliceerd op de website van de BEL-gemeenten op de pagina van de Rekenkamer. Ook gaat er een persbericht uit.

BIJLAGEN

- Rapport "Inzicht in de energietransitie binnen de BEL-Gemeenten" en een oplegger
- Bestuurlijk wederhoor d.d. 4 mei 2020
- Nawoord Rekenkamer BEL d.d. 18 mei 2020

Rekenkamercommissie Eemnes,

de voorzitter,
drs. R.C.M. Stadhouders